

Lieksan kaupungin lausunto alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta

Kaupunginhallitus 12.01.2026 § 8
788/03.00.00.00/2025

Valmistelija

Kaupunginjohtaja

Valtiovarainministeriö selvittää alueellisen matkailijaveron toteuttamisedellytyksiä. Ministeriö pyytää Lieksan kaupungin kommentteja ja näkemyksiä alueellisen matkailijaveron valmistelua varten.

Tausta

Matkailijavero tarkoittaa yleensä lyhytaikaisen majoittumisen yhteydessä maksettavaa veroa tai maksua. Vastaavia majoittumiseen liittyviä ja matkailijoilta kerättäviä maksuja tai veroja on käytössä monissa Euroopan unionin jäsenmaissa.

Pääministeri Petteri Orpon hallitus on kevään 2025 puoliväliriihessä päättänyt Itäisen ja Pohjoisen Suomen ohjelmien strategisten toimenpiteiden käynnistämisestä. Osana tätä hallitus on päättänyt, että alueellisena kokeiluna toteutetaan lakiin perustuva matkailuvero eli matkailijamaksu toteuttamisedellytysten selvittämisen jälkeen. Selvityksessä tulee huomioida oikeudelliset edellytykset ja muut lainsäädännölliset sekä kuntataloudelliset kysymykset. Vastaava toimenpidekirjaus sisältyy pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaisesti valtioneuvoston kanslian johdolla valmistelemaan ja vuonna 2024 käynnistyneeseen Pohjoisen Suomen ohjelmaan. Toimenpide koskee kestävän matkailun edistämistä, joka on Suomen matkailustrategian mukaan yksi Suomen matkailun kehittämistavoitteista.

Suomessa alueellinen matkailijavero olisi perustuslailliselta luonteeltaan vero, koska se ei ole korvaus tietystä palvelusta tai edusta ja se on maksajalleen pakollinen. Perustuslain 81 §:n mukaan verosta on säädettävä lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta. Lailla säätämisen vaatimus koskee myös kokeiluluonteista veroa. Alueellisen matkailijaveron kokeilu edellyttää siis uuden verolainsäädännön valmistelua kuten myös sitä, että veron kantamiselle luodaan tekninen järjestelmä.

Tavoitteet

Kuulemisen kautta kartoitetaan etenkin kuntien ja matkailualan sidosryhmien näkemyksiä siitä, minkälaisia tavoitteita alueelliselle matkailijaverolle voidaan asettaa ja minkälainen veromalli toteuttaisi parhaiten tavoitteita. Kyselyn tarkoituksena on myös muodostaa käsitys siitä, miten laajasti matkailijaveron käyttöönotosta ollaan kiinnostuneita sekä minkälaisia muita näkökulmia alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon liittyy.

Lausunnot pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta viimeistään 25.1.2026.

Lieksan kaupungin lausunto:

Yleisiä näkemyksiä matkailijaverosta

Miten suhtaudut alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon? Jos kunnilla olisi mahdollisuus ottaa käyttöön alueellinen matkailijavero, näkisitkö veron ajankohtaisena ja edistettävänä toimenpiteenä?

- Lieksan kaupunki ymmärtää, että jossain päin Suomea matkailijaveron voi tulla kysymykseen. Lieksan kaupunki ei kuitenkaan näe matkailijaveron Pohjois-Karjalan alueella relevanttina tai tarkoituksenmukaisena. Alue on matkailun suhteen kehittyvää aluetta, eikä kaupunki halua haitata ulkomaalaisten matkailijoiden määrän kasvua verolla. Lieksa ei hyvin todennäköisesti ottaisi veroa käyttöön. Kaupunki haluaa rajoitteiden sijaan parantaa alueen saavutettavuutta matkailullisesti.

Mitä hyötyjä ja haittoja tällaisesta verosta olisi? Entä mitä mahdollisia ongelmia matkailijaveroon voisi liittyä?

- Hyöty on toki taloudellinen alueelle, mikäli matkailijamäärät ovat suuret. Sellaisilla alueilla, joissa matkailijoita on hyvin paljon ja julkinen sektori kuormittunut, voi verolla kattaa osan näistä kuluista. Veron haitta on sen mahdollinen matkailua heikentävä vaikutus sekä erityisesti sen käyttöönoton työläys matkailuyrityksille, joista monet ovat pieniä yrityksiä. Suomi on matkailijalle kallis maa jo valmiiksi, joten vero on myös lisäkustannus.

Miten suhtaudut veron kokeiluluonteiseen? Miten ja millä tavoin kokeilu olisi toteutettavissa? Mitä veron kokeilulla haluttaisiin saavuttaa?

- Pohjois-Karjalan alueella ei luultavasti lähdetäisi kokeilemaan veroa, mutta mikäli esimerkiksi Lapissa halutaan kokeilla tämän kaltaista, niin voi sen heille mahdollistaa. Olennaista on alueiden/kuntien mahdollisuus päättää sopiiko vero heidän strategiaansa.

Veron tavoite ja suuruus

Minkälaisia tavoitteita matkailijaverolla olisi? Miksi matkailijaveron otettaisiin käyttöön kunnassa ja mitä sillä haluttaisiin saavuttaa?

- Pohjois-Karjalassa matkailijaverolle ei ole selkeää, alueen tarpeista nousevaa tavoitetta. Alueella ei ole matkailun aiheuttamaa infrastruktuurin ylikuormitusta.

Mitä kestävä matkailun tavoitteella tarkoitetaan ja miten matkailijaverolla edistettäisiin tätä tavoitetta?

- Lieksassa erityisesti Metsähallituksen alueilla kestävästä matkailusta huolehditaan siten, että matkailijoita varten tarkoitettu infra on kunnossa. Kestävää matkailua tukee myös se, että kohteet ovat julkisella liikenteellä saavutettavissa. Kestävä matkailu jättää myös paikalliselle elinkeinoelämälle osan, eli yritysten toimintaedellytykset on keskeiset. Vero ei ole olennainen kestävä matkailun näkökulmasta.

Minkä suuruinen matkailijaveron olisi perusteltu?

- Ei kantaa veron suuruuteen.

Veron soveltamisala

Mihin majoitusmuotoihin veron tulisi kohdistua? Entä mihin sen ei tulisi kohdistua?

- Erityisesti pienille majoitusliikkeille veron käyttöönotto olisi sääntelyä ja työtä lisäävä toimi, mikä haittaa yritystoiminnan harjoittamista, koska vero ei tuo lisätuloa yritykselle.

Veron alueellisen soveltaminen

Tulisiko vero olla mahdollista ottaa käyttöön alueellisesti yksittäisissä kunnissa?

- Mikäli verotuksen salliva lainsäädäntö säädettäisiin, tulisi veron käyttöönotto olla mahdollista päättää joko maakunnan tasolla tai kuntatasolla. Matkailijaverosta ei tule säätää pakollista.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osaan kunnan alueista (esimerkiksi vain keskusta-alueella)?

- Ei. Kunnan pilkkoutuminen osiin verotuskysymyksessä olisi hyvin epäselvää asiakkaille.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osan aikaa vuodesta kuten sesonkiaikoina?

- Sääntelyn tulisi olla mahdollisimman selkeää sekä veron kerääjille että asiakkaille. Sesonkiluonteisuus kuulostaa monimutkaiselta lainsäädännön kannalta ja jättää paljon tulkinnan varaa toimeenpanoon.

Missä määrin kunnille tulisi jättää mahdollisuuksia valita veron soveltamiseen liittyviä yksityiskohtia? Esimerkiksi alueellinen soveltuminen, erityyppisiin majoituksiin kohdistuminen, ajallinen soveltuminen ja eri verotasot.

- Kuntien tulee voida päättää veron käyttöönotosta, mutta muutoin sääntely olisi hyvä olla selkeä ja yksiselitteinen.

Verotuotto

Voit esittää tässä näkemyksiä verotulojen käytöstä ja kohdistamisesta kunnille.

- Mikäli verotusoikeus säädettäisiin, tulisi vero jäädä kunnalle täysimääräisesti käytettäväksi matkailijainfraan ja matkailun haittojen pienentämiseen alueella.

Verovelvolliset, verotusmenettely ja veronkanto

Voit esittää tässä näkemyksiä verovelvollisuudesta, verotusmenettelystä ja veron keräämisen toteutuksesta.

- Täysin uuden veron kerääminen lisää yritysten hallinnollista taakkaa sääntelyä lisäämällä. Veron keräämisen toteuttamiseen ei ole sujuvaa tapaa, joka ei lisäisi yritysten velvoitteita.

Alueellisen matkailijaveron taloudelliset vaikutukset

Minkälainen merkitys matkailulla on kunnille?

- Matkailulla on iso merkitys Lieksan kaupungin alueella, koska Koli sijaitsee Lieksassa. Matkailu nähdään kasvun potentiaalin alana. Maakunnan alueen tulee jatkuvasti tavoitella lisää kansainvälistä matkailua.

Miten matkailijavero vaikuttaisi kunnan matkailumääriin ja vetovoimaan?

- Verolla on riski heikentää alueen vetovoimaa.

Miten arvioit matkailijaveron vaikuttavan alueen yrityksiin ja asukkaisiin?

- Vero heikentää matkailuyritysten kannattavuutta. Alueen asukkaisiin verolla ei ole negatiivista eikä positiivista vaikutusta.

Miten näet vaikutusten riippuvan siitä, ottavatko lähialueen kunnat matkailijaveron käyttöön ja minkälaisena?

- Mikäli alue pirstoutuu, niin vaikuttaa se asiakkaan kokemukseen. Matkailija ei ajattele minkä kunnan alueella hän matkailee.

Miten arvioit matkailijaveron suhdetta muihin matkailuun tai majoitustoimintaan kohdistuviin veroihin?

- Verojärjestelmä on syytä pitää mahdollisimman selkeänä. Matkailuyritykset maksavat myymistään palveluista arvonlisäveron.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon.

Lisätietoja

Kaupunginjohtaja Pirre Seppänen, 040 1044 001,
sähköposti pirre.seppanen(at)lieksa.fi

Jakelu

Valtiovarainministeriö / Lausuntopalvelu.fi